

Kenia

Plan on työskennellyt Keniassa vuodesta 1982 ja toimii kahdeksalla ohjelma-alueella. Kaikkiaan maassa on 72 500 kummilasta.

Elokuun alussa kenialaiset hyväksyivät kansanäänestyksessä uuden perustuslain, joka hajauttaa valtaa pääkaupungista Nairobista maakuntiin. Se tarkoittaa, että paikallisyhteisöt voivat entistä enemmän päättää itse kehitystarpeistaan ja varojen käytöstään. Perustuslaki takaa lisäksi kenialaisille oikeuden riittävän tasoiseen asumiseen, puhtaaseen veteen, sanitaatioon ja ravitsevaan ruokaan. Kaikille lapsille on myös järjestettävä ilmainen peruskoulutus.

Uusi perustuslaki vastaa Planin tavoitteita Keniassa. Haasteeksi jää perustuslain säädösten toteutuminen käytännössä.

Runsaat sateet tuottivat erinomaisen sadon. Hyvästä vuodesta huolimatta Plan auttoi paikallisia viljelijöitä varautumaan ilmastonmuutokseen. Viljelijät oppivat monipuolistamaan tuotantoaan ja käyttämään sääoloihin sopivia siemeniä. Eri tutkimuslaitosten kanssa Plan kokosi myös lasten näkemyksiä ilmastonmuutoksesta ja sen vaikutuksista heidän oikeuksiensa toteutumiseen.

Plan toimii 66 maassa eri puolilla maailmaa. Tavoitteena on tarjota maailman lapsille parempi tulevaisuus. Planin kaikkien kehitysyhteistyöohjelmien perustana on YK:n lapsen oikeuksien sopimus.

Vuosiraportti esittelee tilannetta heinäkuusta 2009 kesäkuuhun 2010. Maan nykyiset olosuhteet saattavat poiketa kuvattusta.

Miksi Plan toimii Keniassa?

1. Lapsilla on oikeus terveyteen - nyt 12 lasta sadasta kuolee ennen viisivuotissyntymäpäiväänsä ja joka vuosi 27 000 lasta menehtyy ripuliin.
2. Lapsilla on oikeus koulutukseen - nyt 85 prosenttia pojista ja 75 prosenttia tytöistä käy peruskoulun loppuun.
3. Lapsilla on oikeus kasvaa ilman väkivaltaa - nyt liian monia lapsia kohdellaan kaltoin koulussa ja kotona.

Planin työn painopisteet Keniassa

- Parantaa vastasyntyneiden lasten ja heidän äitiensä terveyttä tukemalla neuvoloiden toimintaa.
- Parantaa tietoisuutta puhtaan veden ja sanitaation tärkeydestä.
- Kehittää varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen laatua.
- Vähentää lasten kaltoinkohtelua kouluissa ja kotona.
- Parantaa vammaisten lasten asemaa.
- Vahvistaa lasten osallistumismahdollisuuksia.
- Lisää lasten syntymärekisteröintiä.
- Parantaa perheiden toimeentuloa kehittämällä maataloutta

LAPSEN OIKEUKSIEN SOPIMUS

Sopimuksessa on 54 artiklaa. Sopimus velvoittaa turvaamaan kaikille lapsille ja nuorille

- 1) osuuden yhteiskunnan voimavaroista
- 2) oikeuden suojeluun ja huolenpitoon
- 3) oikeuden osallistua ikänsä ja kehitystasonsa mukaisesti itseään koskevaan päätöksentekoon.

ja muita ansaintakeinoja.

- Tukee hiv-positiivisten ja aids-orpojen koulutus- ja toimeentulomahdollisuuksia.
- Vahvistaa katastrofivalmiutta ja tietoisuutta ilmastonmuutoksesta.

Planin työn tavoitteena on, että yhteisön jäsenet etsivät itse ratkaisunsa ja päättävät toteutettavien hankkeiden tärkeysjärjestyksen, sillä he ovat oman elämänsä parhaita asiantuntijoita.

Planin työ 2010

Plan auttoi Kenian terveysministeriön kanssa kylien terveys-työntekijöitä päivittämään osaamistaan lasten sairauksien ehkäisyssä ja hoidossa. Lisäksi neuvolapalvelut laajentuivat vaikeapääsyisille seuduille. Planin työ tuotti tulosta, kun esimerkiksi Kilifin alueella 55 prosenttia äideistä alkoi imettää vauvojaan kuuden kuukauden ajan. Aikaisemmin osuus oli 21 prosenttia.

Planin tuella yhteisöt hankkivat puhdasta vettä rakennuttamalla sadeveden kerääjiä kouluihin ja klinikoihin. Plan kokeili myös sanitaatio-ohjelmaansa Kenian pääkaupungin Nairobien slummeissa: neljässä Mathare 10:n kylässä vapaaehtoiset nuoret opastivat menestyksekkäästi asukkaita tekemään tarpeensa ainoastaan käymälöihin.

Esikoululaisten toimintaolot kohenivat, mikä innosti vanhempia panostamaan lastensa varhaiskasvatukseen. Planin aloitteesta myös paikalliset vaikuttajat pohtivat keinoja parantaa julkisen peruskoulun laatua ja oppilaiden suoritus-tasoa. Erityisesti Plan tuki vammaisten lasten mahdollisuutta koulutukseen. Nairobissa koulutetut vapaaehtoiset auttoivat vammaisia lapsia saamaan asiantuntevaa hoitoa ja kuntoutusta.

Plan kannusti yhteisöjä parantamaan ruokaturvaansa. Maa-seudulla viljelijät oppivat kasvattamaan siipikarjaa, mehiläisiä, vihanneksia ja hedelmiä. Lisäksi he saivat tietoa tuotantonsa varastoinnista, pakkaamisesta ja markkinoinnista. Kouluissa lapset opiskelivat niin ikään maatalouden ja ympäristötietouden alkeita. Plan jatkoi myös mikroluotto-ohjelmiaan.

Vuoden 2009 lopusta lähtien kouluun kirjoittautuminen ja päättökokeisiin osallistuminen ovat edellyttäneet syntymäto-distusta. Plan vahvistikin Kenian viranomaisten kykyä lasten syntymärekisteröintiin. Plan kannusti myös lapsia ja nuoria ilmaisemaan näkemyksiään eri medioissa.

Kohokohtia

33 kylää on onnistunut sanitaatio-ohjelmassaan.
692 nuorta on opiskellut liike-elämän taitoja.
435 ryhmää on osallistunut mikrolainahankkeisiin.
25 nuorten elokuvaa kertoo mm. ilmastonmuutoksesta ja lapsiavioliitoista.

Koulutus

Vuoden 2010 saavutuksia

34 esikoululuokkaa rakennettu
52 kouluun juomavesitankit
289 nuorelle ammattikoulutusta

Koululaiset kertovat hygieniasta

Gaciongon peruskoulu Tharakassa on yksi alueen vanhimmista opinahoista. Sen entiset oppilaat ovat omistautuneet tukemaan kouluun taloudellisesti ja kannustamaan nuorempiaan huolehtimaan itsestään ja ympäristöstään.

Valistushenkkinen koulu on ollut myös Planin yhteistyökumppani vuodesta 2007. Lasten klubin sata jäsentä kertovat muille lapsille laulun, runon, tanssin ja teatterin keinoin hygieniasta, tarttuvien tautien ehkäisystä ja hiv/aidsista.

Viime vuonna lapset pääsivät Planin tuella ääneen paikallisella radiokanavalla, jossa he tuomitsivat päihteiden lisäksi alueella yleisen lasten kaltoinkohtelun, lapsityön ja seksuaalisen hyväksikäytön. Ympäri-ikäkkäiden kaltaiset vanhat tavat haittaavat erityisesti tyttöjen koulunkäyntiä.

”Lapset puhuvat hyvin. Täällä on pitkään tehty tytöillä omaisuuksia pakottamalla heidät varhain naimisiin. Meidän aikuisten on luovuttava moisesta takapajuisesta käytännöstä”, kommentoi eräs radio-ohjelman kuuntelijoista.

Hiv/aids

Vuoden 2010 saavutuksia

62 aids-orvolle ammattikoulutusta
20 034 aids-orvolle seksuaalikasvatusta

Monica elättää perhettään tartunnasta huolimatta

Enemmistö arviolta 1,4 miljoonasta hiv-positiivisesta kenialaisesta on naisia. Homa Bayssa asuva Monica on heistä yksi. Hän sai tietää kantavansa virusta sen jälkeen, kun hänen miehensä kuoli kymmenisen vuotta sitten aidsiin. Hän jäi kuuden lapsen yksinhuoltajaksi.

Aluksi Monican elämä oli kovaa. Hän joutui muuttamaan kaupungista maaseudulle, jossa hänellä ei ollut peltotilkkua viljeltävänään. Pian hänen oli pakko jättää lapsensa sisarustensa hoiviin.

Lopulta hän kuuli Planin ohjelmasta, joka puolusti hiv-positiivisia ja tuki sairastuneita muiden muassa lääkkein ja kotikäynnein. Tänäpäin Monica on yksi ryhmän keulakuvista.

”Olen hankkinut palan maata, jolle olen rakentanut kolme taloa. Lisäksi minulla on kolme vuotta, kaksi lammasta ja hieho. Kaikki lapseni ovat luonani, ja he käyvät koulua. Heillä on myös ruokaa ja vaatteita. Jos he sairastuvat, minulla on varaa viedä heidät paikalliselle klinikalle”, Monica iloitsee.

Lastensuojelu

Vuoden 2010 saavutuksia

62 väkivaltaa kokeneelle tytölle vertaisohjaajakoulutusta
100 toimittajalle lastensuojelukysymyksiin perehdyttävää koulutusta
321 vammaiselle lapselle kuntoutusta

Ilmoita kaltoinkohtelusta!

Lasten pahoinpitely ja seksuaalinen häirintä jäävät Keniassa usein pimentoon. Aikuisten tietämättömyydestä ja välinpitämättömyydestä kärsivät ennen kaikkea tytöt.

Plan on reagoinut tilanteeseen Kilifin alueella kouluttamal-

la yhteisöjen keskuudesta vapaaehtoisia oikeusavustajia. He raportoivat väkivaltatapauksista paikallisille poliisi- ja sosiaaliviranomaisille.

Lisäksi he ohjaavat uhrit terveyskeskuksiin saamaan tarvitsemaansa apua. Heidän tehtävänä on myös valistaa yhteisöjä lapsiin kohdistuvan väkivallan haitoista.

Usein lapsia kaltoinkohdellaan kotona ja kouluissa. Tilanteisiin on kuitenkin vaikea puuttua, sillä väkivallan tekijä pyrkii yleensä sovintoon uhrin vanhempien kanssa, eikä ulkopuolisten sekaantumista toivota.

”Emme saa riittävästi tukea viranomaisilta, kylän vanhimmilta tai lasten vanhemmilta”, yksi Planin kouluttamista oikeus-

avustajista suree.

Tulevaisuus

Tänä vuonna Plan jatkaa pitkäjänteistä yhteistyötä lasten ja aikuisten kanssa heidän elinolojensa parantamiseksi. Tavoitteena on kaikkien lapsen oikeuksien toteutuminen.

Keniassa alkaa uusi toimintakausi. Tänä vuonna Plan panostaa muiden muassa lasten oikeuksiin, terveyteen, koulutukseen ja nuorten työllisyyteen.

Kiitos, että kummina sinä teet mahdolliseksi hankkeiden suunnittelun ja toteutuksen Keniassa.

USKO LAPSIIN

Plan Suomi Säätiö | Pasilanraitio 5, 2. krs | 00240 Helsinki | Puh (09) 6869 800 | Faksi (09) 6869 8080 | plan.fi

